

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARININ HUKUKSAL YÖNÜ

Avukat Hatice Kaynak

Birleşmiş Milletler Çocuk Sözleşmesinin 19. Maddesinde çocuğun her türlü ihmal, istismar ve sömürüye karşı gerekirse ana babası, vasisi, koruyan gözetleyen kişilere karşı korunmasını düzenlemiştir. Çocuğun hukuken korunması; ihmal ve istismarı gerçekleştiren failin cezalandırılması, aile içinde gerçekleşiyorsa ailenin desteklenmesi ya da velayet hakkı kaldırılması, ihmal ve istismarın tekrarını ve etkilerini ortadan kaldırmak için tıbbi ve sosyal hizmet yoluyla korunması anlamına gelmektedir.

Bu kapsamda Türk hukukunda çocuk temel olarak, Türk Medeni Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve Çocuk Koruma Kanunu kapsamında yer alan düzenlemelerle korunmaktadır.

Ceza Hukuku Açısından Çocuk İhmal Ve İstismarı

1. Ceza Hukukunda Fiziksel İstismar

Fiziksel istismar; çocuğun kaza dışı yaralanmaları olup kasıt veya ihmal suretiyle yerine getirilebilir. Hukukta ise fiziksel istismar, yaralama suçu kapsamında düzenlenmiş olup failin kasıt, ihmal ve taksir yoluyla işlenebileceği kabul edilmiş ve buna göre farklı yaptırımlar öngörülmüştür.

TCK (Türk Ceza Kanunu)'nın da yer alan kasten yaralama (TCK 86), sonucu nedeniyle ağırlaşmış yaralama (TCK 87), taksirle yaralama (TCK 89), ihmal suretiyle yaralama (TCK 88) ve kötü muamele (TCK 232) suçları çocuğun fiziksel istismarı alanında failerin cezalandırılmasını sağlayan hükümlerdir.

1.1. Yaralama Suçu

TCK'nun da yaralama; kasten başkasının vücuduna acı veren, sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olma olarak tanımlanmıştır. Korunan hukuki yarar kişinin vücut dokunulmazlığı ve beden bütünlüğüdür. Kişinin beden bütünlüğü yanında psikolojik varlığı da koruma altına alınmıştır. (Centel/Zafer/Çakmut, 2007:123) 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Yasasında 765 Sayılı eski TCK'ndan farklı olarak "müessir fiil" yerine "yaralama", "mutad iştigalden kalma" yerine, "basit tıbbi müdahale ile giderilme" kavramları kabul edilmiştir.

Danışmanlık tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimselere çocuk yetiştirme konusunda; çocuklara da eğitim ve gelişimleri ile ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye,

Eğitim tedbiri, çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesine,

Bakım tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi halinde, çocuğun resmi veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesine,

Sağlık tedbiri, çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbî bakım ve rehabilitasyonuna, bağımlılık yapan maddeleri kullananların tedavilerinin yapılmasına,

Barınma tedbiri, barınma yeri olmayan çocuklu kimselere veya hayatı tehlikede olan hamile kadınlara uygun barınma yeri sağlamaya, yönelik tedbirdir.

Çocuk hâkimi, korunma ihtiyacı olan çocuk hakkında, koruyucu ve destekleyici tedbir kararının yanında Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre velayet, vesayet, kayıym, nafaka ve kişisel ilişki kurulması hususlarında da karar vermeye yetkilidir.

KAYNAKLAR

1. Kaya, M. (2010), "Çocuğun Cinsel İstismarında Vücuda Temas Şartı Var mıdır?" Terazi HD (52), 103-109.
2. Taşkın C. (2010), " Çocuğun Cinsel İstismarı", Kazancı HD (67-68), 77-109.
3. Akçin İ. (2006) "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar", YD Ocak (1-2), 104.
4. Yaşar O, Gökcan HT. ve Artuç (2010). Türk Ceza Kanunu, Ankara (2), 3321- 3483.
5. Özer V. (2009), Müstehcenlik Suçu, Ankara, 39.
6. Akarca M. (2010), "Müstehcen Söz Davranışlarla Genel Ahlak Karşı Suçlar", Fasikül Hukuk Dergisi, Yıl 2, Sayı 6, 32-39.
7. Fogel ve GF. Melson. (1988) Child Development Individual, Family and Society, St Paul, 1988.
8. Lynch M. (1991), Çocuk İstismarı ve İhmali, Çocuk İstismarı ve İhmali. Çocukların Kötü Muameleden Korunması I. Ulusal Kongresi, Gözde Repro Ofset, Ankara, 37-44, 1991.
9. Aral N. ve Gürsoy F. (2011), "Çocuk Hakları Çerçevesinde Çocuk İhmal ve İstismarı", Milli Eğitim Dergisi, 217, 140-148.
10. Özen M. (2008). Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüklerin İhlali Suçları, Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara, Turhan Kitabevi, 1366.
11. Şener G. "Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali Suçu" <http://www.yayin.adalet.gov.tr/dergi/37.sayi>.
12. Hakeri H, "Yeni TCK hayta Karşı, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, İşkence, eziyet, Terk ve Yardım Yükümlülüğünü Yerine Getirilmemesi Suçları" <http://portal.hakanhakeri.com/makaleler>, erişim tarihi 28.01.2013.